

DADES GENERALS DE L'ASSIGNATURA

NOM: TREBALL SOCIAL EN EL MEDI RURAL
CODI: 622034
ENSENYAMENT: Treball Social
CURS ACADÈMIC: 2007-2008
TIPUS D'ASSIGNATURA: Optativa
IMPARTICIÓ: Primer semestre
GRUP: M1
CRÈDITS TOTALS: 6 **CR. TEÒRICS:** 4 **CR. PRÀCTICS:** 2
LLENGUA: Català

DEPARTAMENT: Secció Departamental de Treball Social i Serveis Socials
PROFESSORAT: Núria Prat

OBJECTIUS D'APRENTATGE DE L'ASSIGNATURA

- 1- Construir un marc conceptual integrat sobre els conceptes d'espai, territori i desenvolupament rural.
- 2- Reflexionar sobre les aportacions del Treball social en el desenvolupament social d'un territori rural.
- 3- Conèixer i saber aplicar estratègies metodològiques d'intervenció comunitària amb la població d'un territori rural en el seus nivells local i supramunicipal.
- 4- Millorar les competències d'expressió oral pensant en el rol i funcions que desenvolupa el treballador social en el marc d'un territori rural, siguin directament amb la població que hi viu, amb els col·lectius i entitats civils del teixit social, amb els serveis bàsics que cobreixen necessitats i amb la resta d'institucions que governen el territori.
- 5- Afavorir la competència de treball interdisciplinar amb altres professionals que participen del planejament territorial.

BLOCS TEMÀTICS O CONTINGUTS

BLOC I : CONÈIXER EL MEDI RURAL

- 1- Introducció i marc conceptual
- 3- La vertebració social del territori
- 4.- Aproximació i coneixement de l'entorn territorial
- 5.- Els serveis de Benestar
- 6.- Les xarxes i espais socials de relació
- 7.- Organització territorial

BLOC II: LA INTERVENCIÓ SOCIAL EN EL MEDI RURAL

6. El treball social en el medi rural
7. Coneixement i anàlisi de la comunitat rural:
8. Dinamització comunitària: el treball amb grups de la comunitat.
9. Nivells d'intervenció local i intermunicipal.
10. Disseny de projectes d'intervenció social comunitària en el territori
11. Estructuració dels projectes

METODOLOGIA I ORGANITZACIÓ GENERAL DE L'ASSIGNATURA

- 1.- Incorporar els coneixements i experiències prèvies que els mateixos alumnes tenen sobre el món rural i integrar-los en la planificació i adaptació del temari.
- 2.- Aportació d'elements teòrics i anàlisi de lectures de la documents seleccionats de la bibliografia.
- 3.- Coneixement i aplicació de tècniques participatives per la dinamització de grups dins de la mateixa aula. S'organitza un debat entre els estudiants al voltant d'una lectura obligatòria amb l'autor d'aquesta.
- 4.- Pràctiques de simulació a l'aula: entrevistes contextualitzades entre diferents agents del territori rural. De manera pràctica s'aborden les formes de vinculació amb la població, coordinació de serveis amb altres serveis bàsics, treball de xarxa amb les entitats civils i les institucions.
- 6.- Desenvolupament de dues pràctiques d'aprenentatge col·laboratiu: una sobre conceptes claus/preguntes de reflexió a través de la plataforma virtual *moodle* i un cas pràctic que actuarà de fil conductor al llarg del curs basat en la metodologia (ABP).
- 7.- Aprenentatge autònom de l'estudiant connectant els seus interessos sobre el desenvolupament social dels territoris i els continguts dels blocs temàtics.
- 8.- Utilització d'eines de suport a l'aprenentatge com: la publicació d'un dossier electrònic amb material de referència per l'assignatura i tutories individualitzades per propiciar l'atenció individual i directa entre l'estudiant i el professor; comunicació a través del campus virtual entre docents i estudiants.
- 9.- Treball de camp fora de l'aula. s'organitzen dues visites a serveis de zones rurals de Catalunya en dissabte.

AVALUACIÓ ACREDITATIVA DELS APRESENTATGES

- Criteris d'avaluació continuada i qualificació

- 1.- Coneixements adquirits, en relació als blocs de contingut de l'assignatura.

2.- Capacitat d'anàlisi:

- Fonamentació teòrica sobre els supòsits pràctics.
- Capacitat de relació de tots els elements que componen el fenomen, problemàtica, situació, etc.
- Valorar les necessitats i opcions possibles per a orientar una estratègia d'intervenció.
- Respondre a situacions que poden produir-se en el territori
- Dissenyar, implementar i avaluar projectes d'intervenció viables en el context dels territoris rurals.

3.- Assistència, participació i implicació dels estudiants. Aportació de materials, experiències, lectures, articles de premsa, plantejament de dubtes, problemes, etc.

Evidències		
Assignatura	Data lliurament/ Període	Valor
1.- Anàlisi i exposició oral	Octubre	2,5
2.- Anàlisi i resolució d'un cas pràctic real que anirà actuant de fil conductor al llarg del curs.	Desembre	2,5
3.- Treball col·laboratiu de reflexió i anàlisi de conceptes/ preguntes claus de l'assignatura través del wiki/moodle	Novembre	2,5
4.- Exercici pràctic sobre la visita de camp.	Novembre	2,5

Acolliment a avaluació única	Data lliurament/ Període	Valor
5.- Prova oral de l'assignatura	Febrer	10

FONTS D'INFORMACIÓ BÀSICA

Bibliografia Bàsica

- ALDOMÀ, I. [Amb el permís de Barcelona. L'altra societat urbana](#). Lleida: Pagès editors, 1999
- ULIED, A. [Catalunya cap al 2020. Visions sobre el futur del territori](#). Barcelona: Generalitat de Catalunya. Pla governamental Cat21, 2003.
- Altres textos aportats per la professora en el dossier electrònic

Bibliografia Complementària

Bloc I : Conèixer el medi rural

- ALDOMÀ, I. [Crisi de la Catalunya Rural](#), la .Lleida : Pagès editors, 1999.
- GARCIA RAMON, Ma D; TULLAS PUJOL, A .VALDOVINOS PERDICES, N .[Geografia Rural](#). Madrid: Síntesis,1995.
- [Cooperación institucional para el desarrollo rural, La. \[estudio elaborado por Christian Huillet y Pieter van Dijk, del Secretario de OCDE en colaboración con Teodoro Alter asistidos por Michael Hass\]](#)Madrid: Ministerio de Obras Públicas y Transportes, 1991.
- ENTRENA DURAN, F. [Cambios en la construcción social de lo rural : de la autarquía a la globalización](#). Madrid : Tecnos, 1998.
- [Envejecimiento en el mundo rural : problemas y soluciones](#). Madrid : Instituto de Migraciones y Servicios Sociales, 1997.
- GARCÍA SANZ, B. [La sociedad rural ante el siglo XXI. 2a ed.](#) Madrid : Ministerio de Agricultura, Pesca y Alimentación, 1999.
- LEGUINA VILLA, J.; SÁNCHEZ MORÓN, M. [Acción administrativa y mundo rural](#). Madrid : Tecnos, 1994.
- RODRÍGUEZ GUTIÉRREZ, F. [Manual de desarrollo local](#). Gijón \$b Trea, 1999.
- [El desenvolupament rural integrat i es institucions locals](#). Caldes de Montbui : Diputació de Barcelona ; Universitat Autònoma de Barcelona ; Federació de Municipis, 1987.
- [Servicios sociales en el medio rural, Los](#). Madrid : Consejo General de Colegios Oficiales de Diplomados en Trabajo Social y Asistentes Sociales ; Siglo XXI, 1987.
- MÁRQUEZ FERNÁNDEZ, D. [Los sistemas agrarios](#). Madrid : Síntesis, 1992.
- NEWBY, H.; SEVILLA GUZMAN, E. [Introducción a la sociología rural](#). Madrid : Alianza, 1983.
- [Servicios sociales en la administración local : primeras jornadas nacionales, Los](#). Madrid : Federación Española de Municipios y Provincias, 1987.

Bloc II : la intervenció social en el medi rural.

- TWELVETRESS, A.C. [Treball de comunitat](#). Barcelona : Pòrtic; INTRESS, 1988.
- HERAS HERNÁNDEZ, F. [EntreTantos.: guía práctica para dinamizar procesos participativos sobre problemas ambientales y sostenibilidad](#). Valladolid:Gea, 2002 (interesant per les tècniques de dinamització comunitària)
- [New training design for local social development : the single system design in competency-based training](#). Nagoya [Japan] : The United Nations Center for Regional Deveolopment, 1994.
- ACEBO URRECHU, A. [Trabajo social en los servicios sociales comunitarios](#). Madrid : Consejo General de Colegios Oficiales de Diplomados en Trabajo Social y Asistentes Sociales : Siglo XXI, 1992.
- BUENO ABAD, J.R. [Hacia un modelo de servicios sociales de acción comunitaria](#). Madrid : Popular,1991.
- MARCHIONI, M. [Planificación social y organización de la comunidad](#). Madrid : Popular, 1987.
- MARCHIONI, M. [La utopía posible : la intervención comunitaria en las nuevas condiciones sociales](#). Santa Cruz de Tenerife : Benchomo, 1994.
- MARCHIONI, M. [La audición : un método de investigación participativa y comunitaria](#). Santa Cruz de Tenerife: Benchomo, 1992.
- KISNERMAN, N. [Práctica social en el medio rural](#). Buenos Aires : Humanitas, 1975. (un pèl antic, però els plantejaments són aplicables, llibre molt basat en la realitat rural de america llatina)
- GARCÍA, G.; RAMÍREZ, J.M. [Los nuevos servicios sociales : síntesis de conceptos y evolución](#). Zaragoza : Certeza, 1992.
- ORDINAS, T.; THIEBAUT, M.P. [Los servicios sociales comunitarios](#). Madrid : Consejo General de Colegios Oficiales de Diplomados en Trabajo Social y Asistentes Sociales, 1987.

Per al disseny i elaboració dels projectes d'intervenció:

- MILLE GALAN, J.M. [Manual bàsic d'elaboració i avaluació de projectes](#). Col: útils pràctics, 13. Barcelona: Ajuntament de Barcelona, 2002 (molt útil per aprofundir en l'estructura foraml d'un projecte. Clar i sintètic)
- VILAR MARTIN, J; RIBERAS , G. [Diseny de projectes socials](#). Barcelona: Fundació Pere Tarrés. Escoles universitàries d'educació social i Treball social. Universitat Ramon Llull. 2002
- AMEZCUA VIEDMA, C . [Evaluación de programas sociales](#). Madrid: Díaz de santos, 1996. (útil per la redacció d'objectius)
- RUEDA PALENZUELA, J.M. [Programar, implementar proyectos, evaluar : instrumentos para la acción](#). Zaragoza : Librería Certeza, 1993. (interessant pels plantejaments globals d'una intervenció social, fa pensar i us ajudarà amb alguns aspectes del contingut i d'enfoc de la intervenció que voleu fer)
- [Congreso de Servicios Sociales Municipales : conferencias y ponencias : Sitges, Barcelona, 2,3 y 4 de marzo de 1995](#). Barcelona : Diputació de Barcelona. Àrea de Serveis Socials, 1996

Altres informacions :

- Es recomana l'assistència presencial a les classes perquè es treballen continguts pràctics *in situ*.
- Les dues visites en zones rurals, són obligatòries i es fan en grup els dissabtes pel matí.
- Les dates es planifiquen amb temps.